असि अया नो यज्ञं वहास्यया नो धेहि भेषजꣳ स्वाहा ये ते शतं वरुण ये सहस्रं यज्ञियाः पाशा वितता महान्तः तेभिर्नोऽअद्य सवितोत विष्णुर्विश्वे मुञ्चन्तु मरुतः स्वर्काः स्वाहोदुत्तममिति (१२.१२) च ॥११॥ अत्र द्वयोर्मन्त्रयोः परशाखीयत्वात्पाठः । एतत्सर्वप्रायश्चित्तं चशब्दात्सर्वत्र भवति · इयांस्तु विशेषः सकृद्गृहीतेनेति । अविज्ञाते प्रतिमहाव्याहृति सर्वाभिश्चतुर्थम् ॥१२॥ अविज्ञातं स्मार्तमभिधीयते · न हि तज्ज्ञायते किमार्ग्वैदिकम् याजुर्वैदिकम् सामवैदिकमिति · अथ च दृढं स्मरणम् शुचिना कर्म कर्तव्यम् यज्ञोपवीतिना कर्तव्यम् बद्धशिखेनेत्येवमादि · तदुपपाते तदपचारे प्रति°ति हुत्वा स°र्थं होमं करोति । देव° यज्ञोपवीतिना बद्धशिखिना दक्षिणेन पाणिना पवित्रपाणिना कर्म कर्तव्यमित्येवमादि तस्मिन्नवि°ते अविज्ञातवेदविशेषमूले स्मृतिविहितस्य कर्मणो विनाशे । सर्वप्रायश्चित्तं च ॥१३॥ अत्र भवति । देव° अत्र विप्रतिपत्तिः · भूरिति गार्हपत्ये भुव इति दक्षिणाग्नौ स्वरित्याहवनीये भूर्भुवः स्वरिति सर्वप्रायश्चित्तं चेत्याहवनीये याज्ञिकवासुदेवभट्टाश्च · भूरित्याद्याहुतिनवकमप्याहवनीयऽएवेति सम्प्रदायकारिकाकारौ · महापितृयज्ञे दक्षिणाग्नौ अवभृथे चाप्स्वेव शतरुद्रिये परिश्रित्सु त्र्यम्बकासु चतुष्पथाग्नौ । अग्निहोत्री चेद्दुहानोपविशेद्यजुषोत्थापनमेकऽउदस्थाद्देव्यदितिरायुर्यज्ञपतावधादिन्द्राय कृण्वती भागं मित्राय वरुणाय चेति ॥१४॥ अग्निहोत्रशब्देन तत्साधनभूतं [पयो]द्रव्यमुच्यते · तद्द्रव्यं यस्यां विद्यते सेयमग्निहोत्रिणी मत्वर्थीयलोपेन अग्निहोत्रीत्युक्तम् · सा चेद्दुह्यमानोपविशेत्तामेके यजुषोत्थापयन्ति (१२.४.१.१) । दुग्ध्वा ब्राह्मणायैनां दद्याद्यमनभ्यागमिष्यन्त्स्यात् ॥१५॥ देव° तत्र मतभेदः · यः पुनर्गृहे नागच्छतीति कारिकाकारः · यस्य गृहे कार्यार्थमपि गमिष्यन्यजमानो न भवतीति याज्ञिकाः धूर्तस्वामिनश्च । दण्डेन वानुपिष्योत्थाप्य दोहनम् ॥१६॥ वाशब्दो विकल्पार्थः । अदानं च ॥१७॥ तस्मिन्पक्षे । अदुहानायामन्याम् ॥१८॥ प्राप्तमेवेदमुच्यते प्रायश्चित्तव्युदासार्थम् । वाश्येत चेत्तृणान्यालुप्य ग्रासयेत् सूयवसाद्भगवति हि भूया अथो वयं भगवन्तः स्याम अद्धि तृणमघ्न्ये वि-